

2014-08-28

Utbildningsdepartementet
Universitets- och högskoleenheten
103 33 Stockholm

Remissvar Yrkeskvalifikationsdirektivet – ett samlat genomförande (SOU 2014:19)

Svenska Läkaresällskapet (SLS) är en politiskt och fackligt obunden organisation, som arbetar för förbättrad hälsa och sjukvård med patientens bästa för ögonen.

Svenska läkaresällskapet tackar för möjligheten att lämna synpunkter på denna remiss, och vill efter att också ha tagit i beaktande synpunkter från Svensk reumatologisk förening lämna följande svar. I svaret på denna mycket omfattande remiss har vi valt att fokusera på de områden som är mest relevanta för läkarprofessionen och som enligt vår bedömning innebär störst förändring jämfört med nu gällande förhållanden.

Vi har inga invändningar avseende grundstrukturen i förslaget, eller vilka myndigheter som föreslås vara reglerande.

För att läkaryrket ska kunna utövas på ett patientsäkert sätt är det viktigt att kunna säkerställa yrkeskvalifikationerna, att språkkunskaperna är tillräckliga och att det finns ett varningssystem så att information om en enskild konstaterats använda falska dokument eller i något avseende begränsats i sin rätt att utöva yrket snabbt kan göra tillgänglig. Det är angeläget att dessa viktiga punkter finns föreskrivna och tydligt reglerade i det nya förslaget.

Avseende grund- och specialiseringstjänstgöringen väljer vi att nu inte lämna några särskilda kommentarer då vi bedömer att den övergripande grundstrukturen för dessa delar inte på något fundamentalt sätt skiljer från dagens situation.

Den största förändringen som berör läkarprofessionen i det aktuella förslaget rör fortbildning. I samband med att genomförandeåtgärder anmäls till kommissionen ska kommissionen även få information om hur Sverige säkerställer att yrkesverksamma, bl. a. läkare, har möjlighet att fortbilda sig.

Fortbildning eller den kontinuerliga professionella utvecklingen är den kompetensutveckling som är nödvändig för en läkare för att upprätthålla och utveckla sin kompetens för att möta aktuella och kommande uppgifter. Detta utgör i majoriteten av alla fall den helt dominerande delen av den yrkesverksamma perioden, och det är på många sätt anmärkningsvärt att det inte tidigare varit föremål för ett större intresse utanför de professionella organisationerna, som under flera år fört diskussioner angående hur den kontinuerliga professionella utvecklingen ska kunna uppnås. Svenska läkaresällskapet välkomnar därför direktivets synliggörande av fortbildning och att medlemsstaterna ska uppmuntra fortbildning. Då Sverige är ett av få länder som inte har någon reglering av fortbildningen för specialister ser vi att det finns skäl till att det uppdras att meddela föreskrifter, i detta fall från Socialstyrelsen. Innan en sådan föreskrift eventuellt meddelas finns det enligt vårt förmenande dock ett antal frågor som behöver belysas som inte är diskuterade i det aktuella förslaget.

Från utredningen kan hämtas ”Enligt artikel 22 b) i det moderniserade yrkeskvalifikationsdirektivet ska medlemsstaterna, genom att uppmuntra fortbildning, säkerställa att yrkesutövare som omfattas av direktivets bestämmelser om automatiskt erkännande på grundval av samordnade minimikrav för utbildning kan uppdatera sina kunskaper, färdigheter och kompetenser så att yrkesinsatsen bibehålls på säker och effektiv nivå och för att hålla sig à jour med utvecklingen inom yrket. Fortbildningsinsatserna för dessa yrkesgrupper bör omfatta tekniska, vetenskapliga, rättsliga och etiska framsteg.”

Vi ställer oss helt bakom denna beskrivning av skälen till att fortbildning är nödvändig, för patientsäkerheten och för att hälso- och sjukvården i Sverige ska kunna fortsätta att utvecklas på högsta internationella nivå. Vi instämmer också helt i att fortbildning ska omfatta alla komponenter av den professionella kompetensen.

Vi noterar också skrivningen ”att det är ovidkommande för bedömningen av en yrkesutövares rätt att utöva yrket i vilken utsträckning yrkesutövaren faktiskt har uppdaterat sina kunskaper, färdigheter och kompetenser kontinuerligt efter fullgjord utbildning. Det är upp till medlemsländerna att, i enlighet med de specifika förfaranden som gäller i respektive land, säkerställa att det finns förutsättningar att fortbilda sig”

Utredningen föreslår att det ska meddelas föreskrifter som säkerställer att de berörda yrkesgrupperna kontinuerligt och på ett strukturerat sätt kan tillgodogöra sig nya rön etc. genom kompetensutveckling. Man föreslår också att dessa föreskrifter bör utarbetas i samråd med representanter för arbetsmarknadens parter. Vi menar att denna fråga rymmer ett flertal komplexa frågeställningar avseende t ex ansvarsfördelning, vad som är ändamålsenliga former för fortbildning, hur dessa ska dokumenteras och följas upp. Vad som är ändamålsenligt innehåll i fortbildningen anser vi är en fråga som endast professionen kan avgöra. Det är också svårt att diskutera föreskrifter för fortbildning utan att också diskutera hur de ska följas upp och vilka eventuella åtgärder som bör vidtagas om föreskrifterna inte skulle följas.

Införande av en formell reglering av fortbildning är en betydande förändring för såväl den enskilde och för verksamheterna. Vi menar att ett system för kontinuerlig professionell utveckling är nödvändigt, men om det ska ske i form av en föreskrift så är det nödvändigt att dessa kommer att vila på en solid grund. Utformningen av föreskrifterna blir därför en komplex och omfattande fråga som vi menar behöver ett gediget utrednings- och förarbete. Vi menar att detta inte kan lämnas till enbart arbetsmarknadens parter där detta kan få karaktären av förhandling, utan bör ha en bred förankring. Som företrädare för läkarkårens professionella organisation är Svenska läkaresällskapet beredda att delta i ett sådant arbete.

Sammanfattningsvis så ställer sig Svenska läkaresällskapet positivt till de delar i utredningen som rör säkerställande av yrkeskvalifikationerna, språkkunskaper och varningssystem och spridande av information om begränsningar i att utöva yrket.

Det vi ser som den största förändringen i förhållande till dagens situation är frågan om fortbildningen. Vi delar synen att detta är en central fråga för patientsäkerhet och fortsatt utveckling av hälso-och sjukvården liksom avgörande för den enskildes yrkesutövning. Vi vill också se detta systematiserat, och med hänsyn till den europeiska bilden inser vi skälen för reglering. Vi menar att ett system som bygger på i förväg överenskomna kriterier är ändamålsenligt, men vill understryka att det finns ett flertal obesvarade frågor innan en föreskrift kan meddelas och att detta behöver utredas noga där också de professionella organisationerna bör ingå.

För Svenska Läkaresällskapet

Stockholm den 28 augusti 2014

Kerstin Nilsson
Ordförande